

te pav

türkiye ekonomi politikaları araştırma vakfı

REACH ve ERCIT: Fırsat nerede?

Güven Sak

İstanbul, 30 Temmuz 2008

Çerçeve

- Neden ERCIT projesi gündemimizde?
 - Sanayi stratejisi ve ERCIT projesi
 - Türkiye kimyasallar politikası çerçevesi?
- Politika tasarım sürecinde yeni dönem
 - Orta-uzun vadeli stratejiler
 - Sanayi stratejisi ve ERCIT projesi
- Türk kimya sektörü nasıl görünüyor?
- Ne yapmalı?

ERCIT'in kökü dışarıda mı?

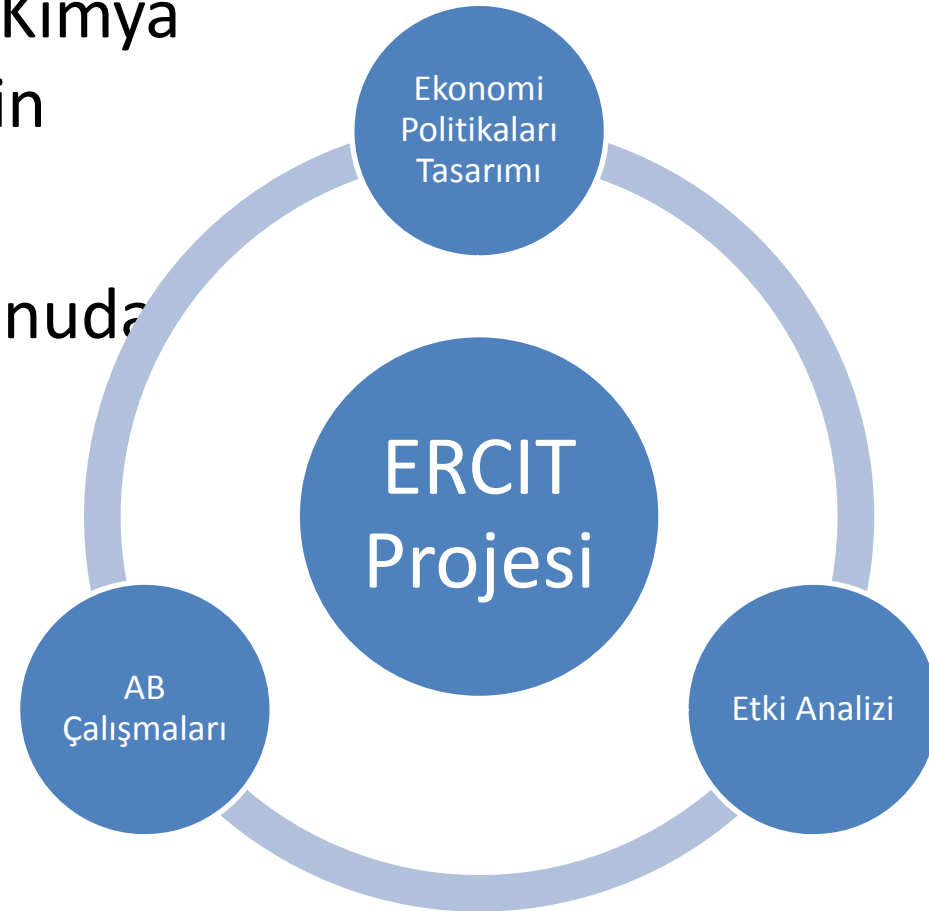
- Dışarıdan kendi gelmedi, şirketlerimiz getirdi
 - REACH düzenlemesi yürürlüğe girdi
 - Kimyasallar politikası tasarım fırsatı
- Değer zincirinde bir üst aşamayı hedefleme zamanı.
- Ucuz işgücüne dayalı rekabet dönemi bitti.
- Rekabet gücünü artırmak için:
 - İkinci nesil reform dönemi.
 - Sektörel bağlayıcı kısıtların çözülmesi
 - “Sanayi İstanbul dışına nasıl yayılır?” argümanı.

TEPAV'ın gündemi

- İstikrarın korunması
 - ➔ Mali izleme/Orta vadeli programın izlenmesi
- Genel rekabet gücü konuları
 - ➔ Sanayi Stratejisi, DÖİK ve Yatırım Ortamı, YOİKK
- Etki analizi
 - ➔ Çevre başlığında uygulama ve farkındalık projesi
 - ➔ Hesaplanabilir genel denge modelleri çalışmaları
 - ➔ Düzenleyici etki analizi kapasitesi
- Yeni başlığımız: detaylı sektör analizleri ve bölgesel iktisadi değerlendirmeler.

Kimyada “bağlayıcı kısıt” nerede?

- REACH Tüzüğü’nün Türkiye Kimya Sanayiine Ekonomik Etkisinin Değerlendirilmesi Projesi
- ERCIT projesi özellikle üç konuda bizi doğrudan ilgilendiriyor:
 - ➔ AB mevzuatı
 - ➔ Etki değerlendirmesi
 - ➔ Sektörel strateji geliştirme

Politika tasarımı yeni bir dönem başlıyor

- AB süreci küresel uyum süreci haline dönüşmelidir.
- Önümüzdeki süreç karar alma şekillerimizin kökten değişmesini gerektiriyor
 - ➔ AB'ye uyum ve küresel ekonomiye entegrasyon süreci çok uzun soluklu bir karar alma süreci
 - ➔ Tavla oynar gibi anlık kararlardan, daha uzun vadeli, satranç oyuncularıninkine benzer bir karar alma şekli benimsemek zorundayız
- Hem kamuda hem özel sektörde rekabet gücümüzü arttırmak için geniş perspektifli stratejik kararların alınması ve uygulanması gereken bir dönemdeyiz

Kamuda yeni politika tasarım çalışmaları

- Olumsuz bir ortamda, birbiri ile bağlantılı olumlu adımların, sessizce, tasarlanmaya çalışıldığı bir dönemdeyiz
 - Normalde kamunun tatilde olması gerekir.
- Orta vadeli program 2003 yılından beri ilk kez işlevselleşme eğiliminde.
 - Mali disiplin
 - Kamuda koordinasyon
- Sanayi stratejisi çalışmaları hız kazandı.
- Teşvik sistemi yeniden biçimleniyor.

Türkiye sanayi stratejisi öncelikleri neler olmalı?

- Orta ve yüksek teknoloji sektörlerin üretim ve ihracatının toplam içinde payının arttırılması
- Geleneksel sektörlerde daha yüksek katma değerli üretime geçiş için yeniden yapılandırmanın sağlanması
- Yenilikçi, yeni iş modellerini benimseyen güçlü şirketlerin toplam içinde payının arttırılması
- Rekabet gücünü geliştirmek için değer zincirinin tümüne odaklanması (hizmetler dahil)

Sanayi politikasının bileşenleri

- Yatay Sanayi Politikası Alanları
 - ➔ Yatırım ortamının iyileştirilmesi (devlet yardımları)
 - ➔ Uluslararası ticaret
 - ➔ Beceriler ve insan kaynağı
 - ➔ KOBİ'lerin finansmana erişimi
 - ➔ Firmaların teknolojik gelişimi
 - ➔ Altyapı sektörleri ve girdi maliyetleri
 - ➔ Çevre
 - ➔ Sanayi politikası ve bölgesel kalkınma
- Sektörel Politikalar

ERCIT projesi bu resmin neresinde

■ Yatay Sanayi Politikası Alanları

- Yatırım ortamının iyileştirilmesi
- Uluslararası ticaret
- Beceriler ve insan kaynağı
- KOBİ'lerin finansmana erişimi
- Firmaların teknolojik gelişimi
- Altyapı sektörleri ve girdi maliyetleri
- Çevre
- Sanayi politikası ve bölgesel kalkınma

■ Sektörel Politikalar

ERCIT
Projesi

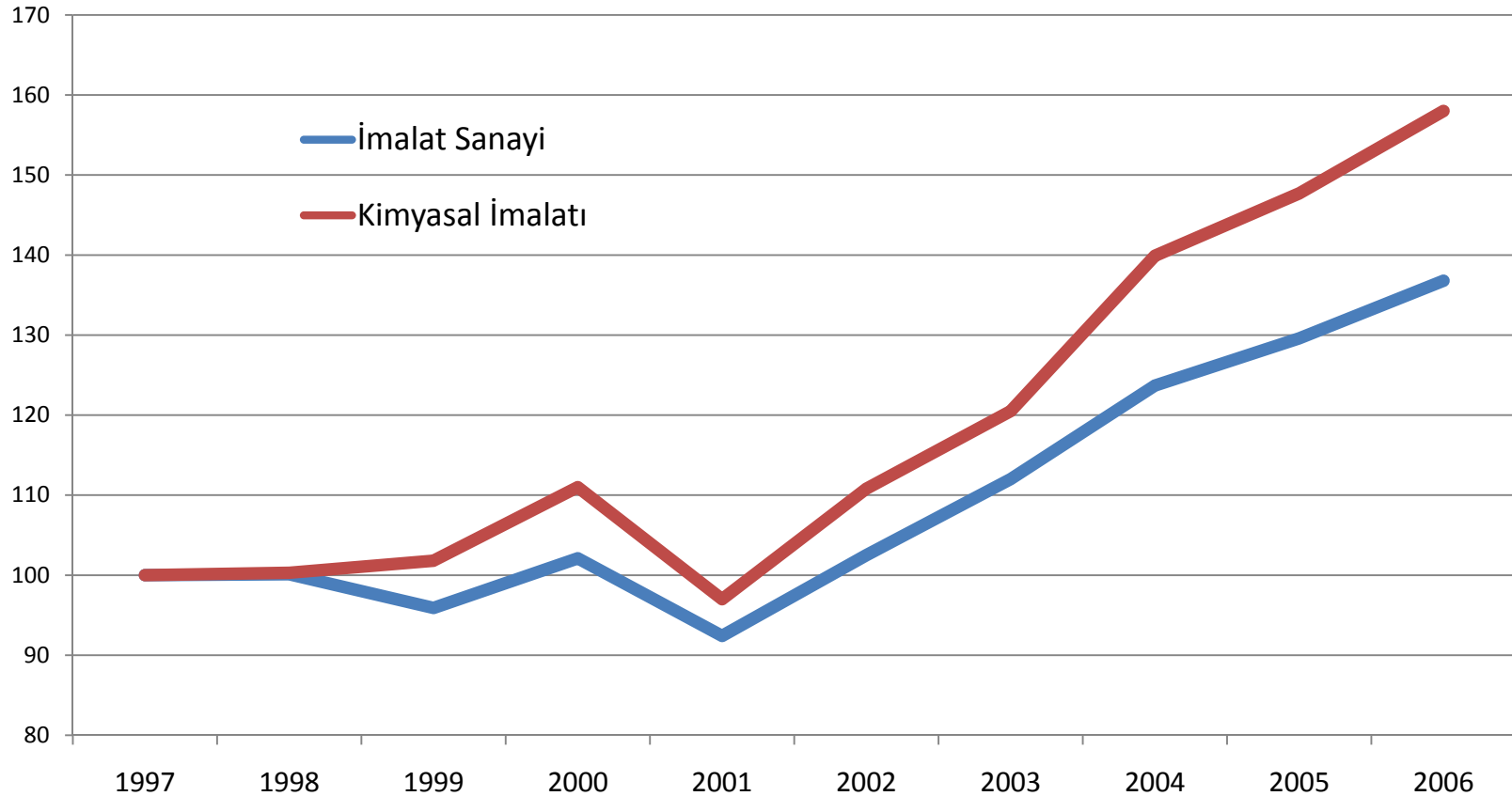
```
graph LR; A[Uluslararası ticaret] --- B[ERCIT Projesi]; C[Sektörel Politikalar] --- B;
```

ERCIT Projesi ve Kimya sektörü

- ERCIT projesi ile
 - ➔ Kimya sektörünün tedarik zinciri ilişkileri irdelenecek
 - ➔ Sektörün AB ve küresel kimyasal değer zincirindeki yeri belirlenecek
 - ➔ REACH'e uyum stratejileri oluşturulacaktır
- İntibak stratejisi, kimya sektörünün işleyişi ve yapısının iyi anlaşılmasını gerektiriyor

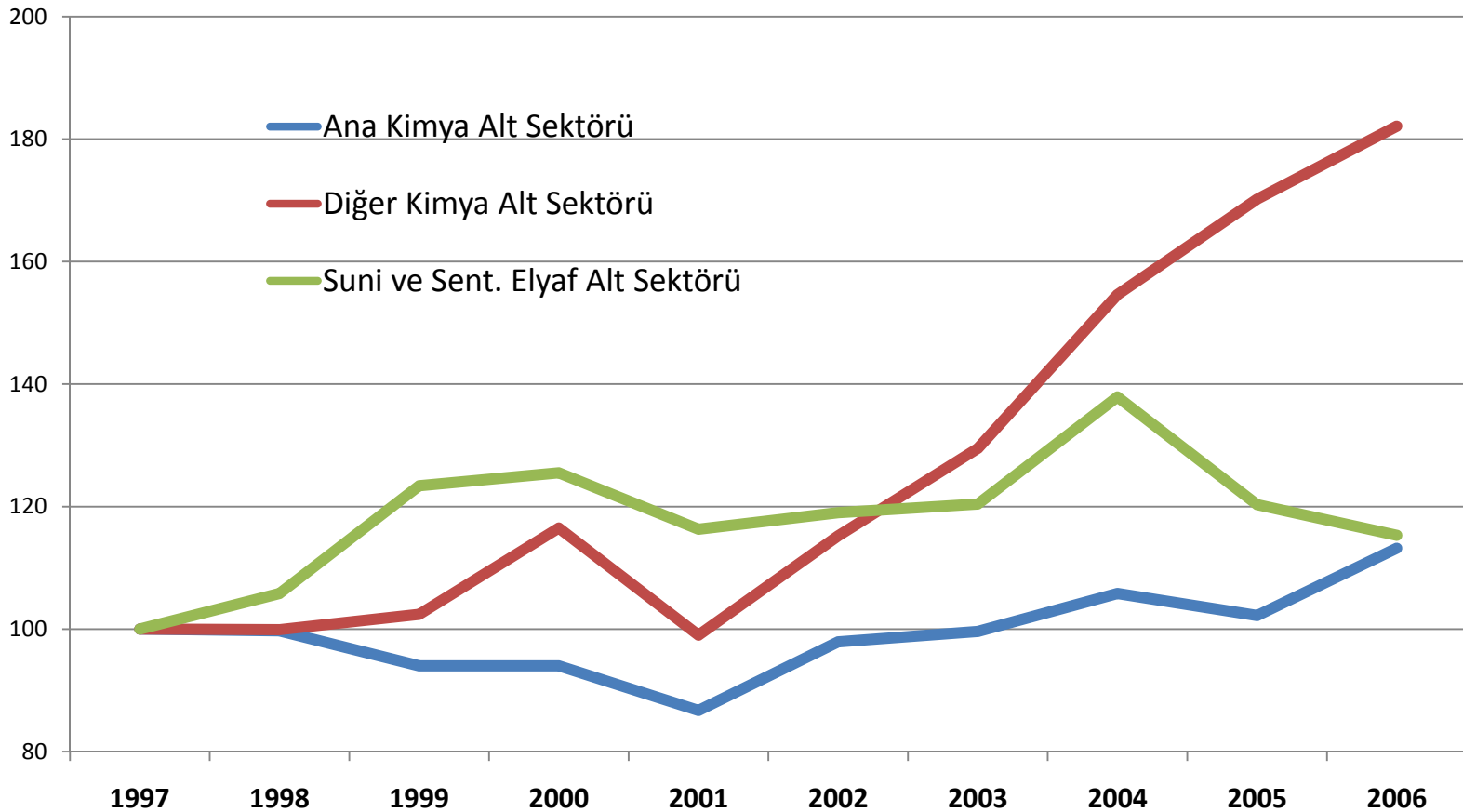
Kimya sektörü son 10 yılda oldukça hızlı büyüdü

Sanayi Üretim Endeksi (1997=100)

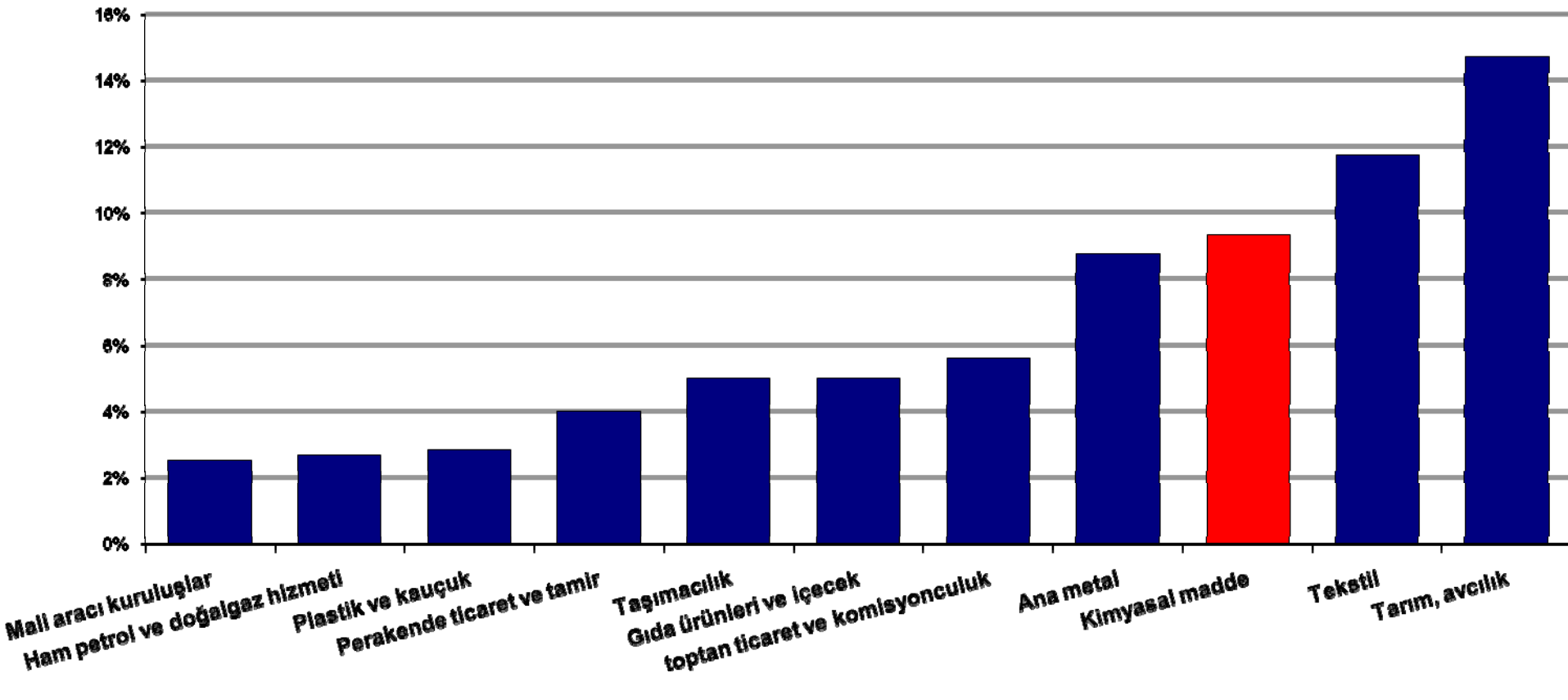
Alt sektörler bakımıldığında büyüme asimetrik bir yapı gösteriyor

Sanayi Üretim Endeksi (1997=100)

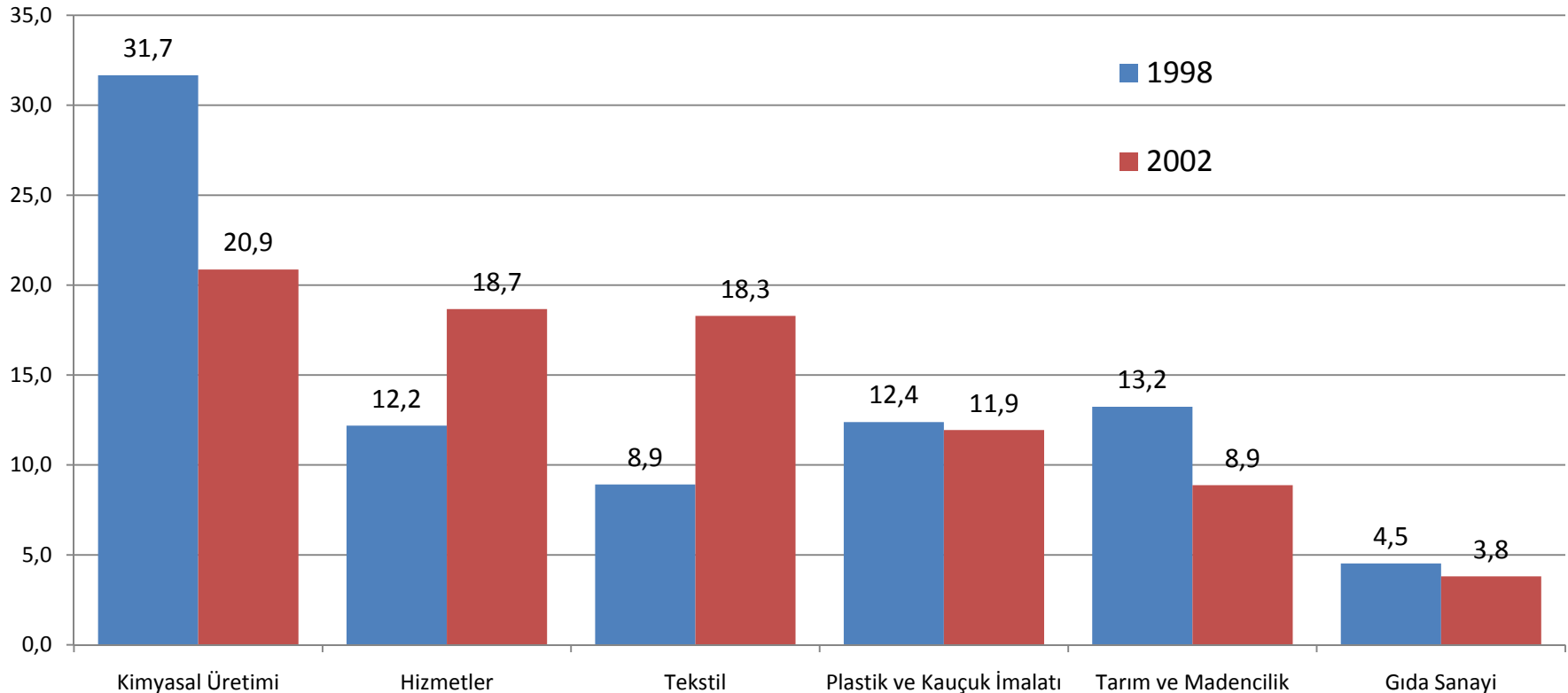
Kimya sanayi en fazla ara girdi sağlayan sektörler arasında

Hizmet dışı sektörlerde toplam ara girdi kullanımında seçilmiş sektörlerin payları (2002)

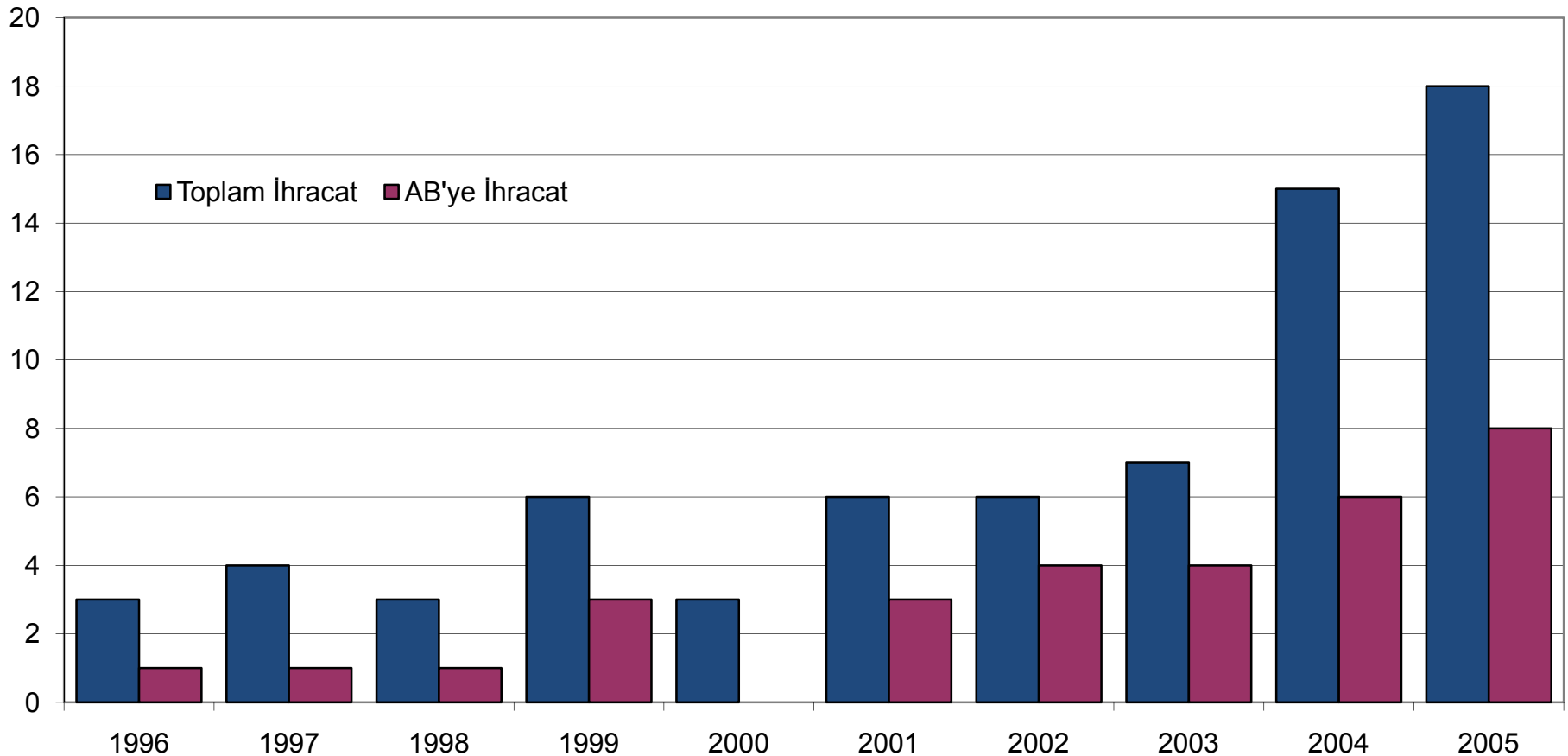
Kimyasal ara girdiyi hangi sektörler kullanıyor

Kimyasal Ürünlerin Ara Girdi Olarak Sektörel Kullanımı

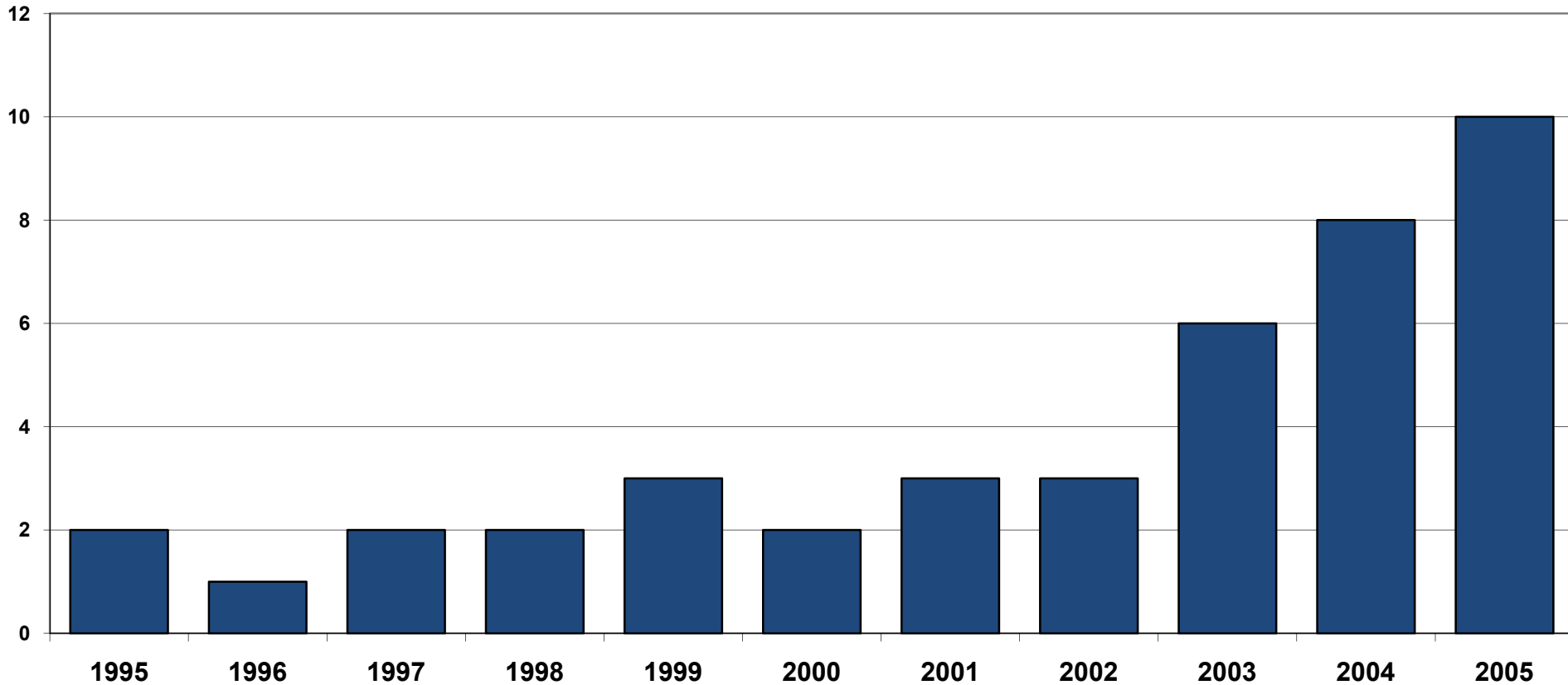
Hem daha fazla ülkeye kimyevi ürün satmaya başladık

50 milyon \$ üzerinde kimyasal ihracatı yapılan ülke sayısı

Hem de daha çeşitli ürün satmaya başladık

100 milyon \$ üzerinde kimyasal ihracatı yapılan ürün grubu sayısı

Kaynak: UN Comtrade

* SITC Rev.3 sınıflandırmasına göre, 3 basamaklı mallar düzeyinde hesaplanmıştır

Kimya Sektörü: Küçük ölçekli firmalar görece olarak fazla

Çalışan sayısına göre TOBB veri tabanındaki firmaların dağılımı

Sektör	Gıda	Hazırgiyim	Tekstil	Kimya	Metal dışı	Diğer imalat	İmalat sanayii
Küçük (1-19)	77%	42%	45%	65%	47%	57%	58%
Orta (20-99)	18%	46%	39%	26%	43%	35%	33%
Büyük (>99)	6%	12%	16%	9%	11%	8%	9%

Kaynak: TOBB sanayi veritabanı

Maliyet nerede? Kim üstleniyor?

- Doğrudan maliyetler
- Dolaylı maliyetler
- Sektörde irili ufaklı şirketler:
 - ➔ Etki nedir?
 - ➔ Kayda girmek zor mu olur?
- Farklı intibak stratejileri tasarlanabilir mi?
- Dolaylı etki olur mu?

REACH bir fırsata dönüştürülebilir

- Sektörün yakaladığı ihracat ve büyüme hamlesini sürdürmesi son derece önemli
- Kimya sektörü REACH'i sektördeki bağlayıcı kısıtları belirleyip, izale etme fırsatı olarak görmelidir
- Genel sanayi stratejisi penceresinden bakıldığında ise kimya sektörünün, değer zincirinde basamak atlaması REACH ile mümkün olabilecektir
- Sektörün kayda yönelik maliyetler kadar, orta-uzun vadeli vizyonunu da tartışması önemlidir

Sonuçlar

- Sektörel ve bölgesel önceliklerin doğru belirlenmesi gereken bir dönemin başlangıcındayız.
- Sektörel politika tasarımı için pilot projelere ihtiyacımız var.
 - ➔ REACH fırsatı doğru kullanılmalı.
 - ➔ Refah etkileri saptanabilmeli
- Sektörel politika tasarımı, güçlü sektör örgütlenmelerini gerektirir. O da sizde var.
 - ➔ Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği, TOBB Kimya Sektör Meclisi, İhracatçı Birlikleri, Kimya Sektör Platformu